

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

De Klepel

30 september 2011

Review 1: E. Oosterlinck, N. Ramakers

Review 2: M. Jungen

Invoer: E. van Engelen

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Algemeen, overig, ongespecificeerd
Aandoening (ICD)	Overige (Overig, ongespecificeerd)
Domein ‘Menselijk functioneren’ (ICF)	Leren en toepassen van kennis, Communicatie

- *Korte beschrijving* → Het doel van De Klepel is het meten van de technische leesvaardigheid in de zin van het ‘vlot kunnen ontsleutelen van gedrukte pseudo-woorden’. Als maatstaf hiervoor wordt genomen: de snelheid waarmee een kind niet-samenhangende woorden kan lezen. In feite gebeurt dit door het aantal woorden te bepalen dat een kind in 2 minuten van een standaardlijst van woorden goed blijkt te kunnen lezen. De Klepel wordt samen met de Een-Minuu-Test (Brus & Voeten, 1973) afgenomen.¹
- *Doelgroep* → De Klepel is bestemd voor leerlingen van groep 3 tot en met groep 8 van het basisonderwijs en leerlingen van het eerste brugjaar van het voortgezet onderwijs.
- *Auteur*:
  - ✓ *Oorspronkelijke versie* → Bos van den KP, Spelberg Lutje HC, Scheepsma AJM, Vries de JR (1994)
  - ✓ *Nederlandse versie* → Bos van den KP, Spelberg Lutje HC, Scheepsma AJM, Vries de JR (1994)

2 Doel van het meetinstrument

- *Evaluatief/effectiviteit*

3 *Soort/ Vorm van het meetinstrument*

- *Observatie-instrument*
- *Opbouw* → de Klepel bestaat uit 2 standaardlijsten, aangeduid als vorm A en B. Elke vorm bestaat uit een kaart met 116 losse onder elkaar geplaatste woorden. Voor pseudowoorden werd gekozen, omdat hiermee het lezen van 'oude' (eerder gelezen) of bekende woorden en het kunnen lezen van nieuwe woorden vergeleken kan worden.¹
- *Invulinstructie* → de leerling leest gedurende 2 minuten vlug en duidelijk de woorden op de kaart.¹
- *Meetniveau* →
per item wijze score: nominaal, goed/ fout
totaal score (ruwe uitslag): ordinaal, aantal woorden dat een kind in twee minuten gelezen heeft, verminderen met het totaal aantal fout gelezen woorden (= goede items optellen).
De ruwe scores kunnen aan de hand van normtabellen (C-scores en Deciel-scores) omgezet worden in een gewogen score van 0-10.¹

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → <http://www.pearson-nl.com/>
- *Geschatte kosten*

De Klepel, Testset excl. Handleiding	€ 45,23
De Klepel, Verantwoording, Handleiding, Diagnostiek en Behandeling	€ 18,27
De Klepel, Testkaart vorm A	€ 2,70
De Klepel, Testkaart vorm B	€ 2,70
De Klepel, Scoringsformulieren vorm A per 100	€ 16,81
De Klepel, Scoringsformulieren vorm B per 100	€ 16,81

Prijzen opgevraagd op 15 september 2011; prijswijzigingen onder voorbehoud.
- *Copyright* → ja, Pearson Assessment and Information bv, Postbus 78, 1000 AB, Amsterdam

5 *Methodologische kwaliteit*

- **Interne consistentie** → niet bekend

- **Reproduceerbaarheid**

- ✓ *Betrouwbaarheid (reliability)*

- Parallelliteit

Bij de Klepel is de paralleltestmethode toegepast, door bij een deel van de ijkingssteekproef beide vormen A en B af te nemen. De correlatie tussen beide vormen is een schatting van zowel de betrouwbaarheid van vorm A als de betrouwbaarheid van vorm B.

In de volgende tabel worden de betrouwbaarheid (r_{tt}) en de aantallen (N) per klassegroep van de Klepel weergegeven. De waarden gelden voor zowel de vormen A als de vormen B.¹

Groep	r_{tt}	N
3	.93	88
4	.94	35
5	.95	42
6	.89	34
7	.92	30
8	.91	53
brugklas	.91	146

- ✓ *Overeenkomst (agreement)* → niet bekend

- **Validiteit**

- ✓ *Content validity* → de samenstelling van de woordenlijsten is gebeurd op basis van materiaal van Brus en Voeten (1979) nl. de EMT (1963). Dat wil zeggen dat van zowel de 116 woorden in de A-vorm van de EMT als de 116 woorden in de B-vorm, pseudo-woorden (Klepel A en B) zijn gemaakt. De belangrijkste uitgangspunten bij de constructie waren:

- a) het zoveel mogelijk handhaven van de lengte en de structuur van de woorden van de EMT;
- b) het zoveel mogelijk vermijden van betekenisvolle en morfematische structuren op het niveau van woorddelen;
- c) het uitspreekbaar blijven van de woorden.¹

- ✓ *Criterion validity* → niet bekend

- ✓ *Construct validity* → De begripsvaliditeit van de Klepel wordt onderzocht door na te gaan in hoeverre de testcores zich gedragen in overeenstemming met theorieën over het bedoelde begrip. In onderstaande tabel worden de correlaties (r), die berekend zijn tussen de overeenkomstige vormen van de Klepel en de EMT weergegeven per klassegroep.¹

Groep	vormen A		vormen B	
	r	N	r	N
3	.91	161	.88	220
4	.89	98	.84	96
5	.84	110	.78	95
6	.83	99	.85	97
7	.81	123	.74	136
8	.76	106	.81	109
brugklas	.69	202	.66	194

De correlaties tussen de vormen A van de Klepel en de EMT laten een daling zien bij toenemende leeftijd. Bij de vormen B geldt dat ook, al vertonen de waarden daar wat meer fluctuatie.¹

- **Responsiviteit/ longitudinale validiteit**

niet bekend

6 *Hanteerbaarheid/ Feasibility*

- *Taal* → Nederlands
- *Benodigdheden* → de handleiding met praktische aanwijzingen, de leeskaart (vorm A of B), een scoringsformulier voor vorm A resp. vorm B, een stopwatch. Het gebruik van geluidsofname-apparatuur is aan te bevelen.¹
- *Randvoorwaarden* → de testafname moet vlot en ongestoord kunnen verlopen. De test wordt individueel afgenomen.¹
- *Benodigde tijd* → ongeveer 6 minuten (korte instructie, leerling op zijn gemak stellen, lezen van de tekst 2 minuten, scoring en interpretatie ongeveer 2 minuten).¹
- *Gebruikershandleiding* → ja beperkt, <http://www.pearson-nl.com/>

7 *Normgegevens*

- *Uitkomstklassen en normgegevens*¹ → *Normgroep*: 924 leerlingen van 7 tot 13 jaar uit het eerste tot en met het zesde leerjaar/ groep 3 tot en met 8 van reguliere basisscholen en leerlingen uit het eerste brugjaar (brugklas) van scholengemeenschappen voor MAVO, HAVO en Atheneum namen deel aan het normeringonderzoek.¹

- *Welke klassen:* De standaardscore kan in normtabellen per leerjaarsnorm en per didactische leeftijdsnorm opgezocht worden. Ook kunnen er C-scores (normaalverdeling) en D-scores toegekend worden. Op basis van de scores kan men zien hoe de leerling ten opzichte van andere leerlingen scoort.
- *Interpretatie:* individuele score opzoeken in normtabellen

8 *Overige gegevens*

- In 1993 werden normeringgegevens met betrekking tot DLE's voor het 2de tot en met het 6de leerjaar/ groep 4 tot en met 8 gepubliceerd in: Tijdschrift voor Orthopedagogiek, 32 (1993).
- Dit meetinstrument is sinds enige tijd ook af te nemen bij leerlingen van 15 jaar en ouder dankzij een normeringonderzoek dat uitgevoerd is bij een groot aantal middelbare scholieren (15-16 jaar) en bij een groep volwassenen.²
- Het in combinatie afnemen van de EMT en de Klepel geeft de mogelijkheid om veronderstellingen te formuleren t.a.v. de relatieve sterkte en zwakte van de procedures van technisch lezen/woordidentificatie.
- Er komt geen herziene versie van de Eén-Minut-Test en Klepel met nieuwe normen voor kinderen van 7-15 jaar. Het is onmogelijk gebleken om een gecombineerde uitgave van beide tests te realiseren. De reeds verzamelde gegevens in het normeringsonderzoek blijken in het licht van de huidige COTAN-criteria van onvoldoende kwaliteit om voor publicatie in aanmerking te komen. Het gaat hier met name om de omvang van de dataverzameling.²

9 *Literatuurlijst*

1. Van den Bos, et al. De Klepel vorm A en B: Een test voor de leesvaardigheid van pseudowoorden: Verantwoording, Handleiding, Diagnostiek en Behandeling. Lisse: Swets & Zeitlinger B.V. 1999.
2. Kuijpers, et al. Leesproblemen in het voortgezet onderwijs en de volwassenheid. Pedagogische Studiën 2003; 80: 272-287.
3. Van den Bos, et al. Het lezen van pseudowoorden en bestaande woorden. Deel 1: De constructie en normering van de Klepel. Tijdschrift voor Orthopedagogiek 1993; 32: 158-168.
4. Gezondheidszorg, Onderwijs & Logopedie. Pearson Assessment and Information BV. Stopzetten Project herziening EMT en Klepel (nieuwe normen 7-15 jaar). Brief 11 juli 2011.